

Quick-scan ecologie Voorsterweg 81

Gemeente Brummen

Concept

Quick-scan ecologie Voorsterweg 81

Gemeente Brummen

Concept

Rapportnummer: 211x03702.057060_1

Datum: 11 december 2009

Contactpersoon opdrachtgever: De heer R. Grob

Projectteam BRO: Harmen Venema

Trefwoorden: natuurwetgeving, flora en fauna, gebiedsbescherming, nationaal landschap

Bron foto kaft: Hollandse Hoogte 11

BRO
Hoofdvestiging
Postbus 4
5280 AA Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
F +31 (0)411 850 401

Inhoudsopgave

pagina

1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding van het onderzoek	3
1.2 Opbouw van het rapport	3
2. CONCLUSIE	5
3. METHODE	7
3.1 Ecologische beschrijving van het plangebied	7
3.2 Methode veldonderzoek	7
3.3 Methode bronnenonderzoek	8
4. RESULTATEN	9
4.1 Gebiedsbescherming	9
4.1.1 Natuurbeschermingswet	9
4.1.2 Boswet	9
4.1.3 Ecologische Hoofdstructuur	10
4.1.4 Nationale Landschappen	10
4.1.5 Conclusie	10
4.2 Beschermde soorten	11
4.2.1 Flora	11
4.2.2 Zoogdieren	11
4.2.3 Vogels	13
4.2.4 Amfibieën en vissen	14
4.2.5 Reptielen	14
4.2.6 Ongewervelde diersoorten	14
BIJLAGEN	
Bijlage 1: Literatuur	
Bijlage 2: Ruimtelijke plannen en natuurwetgeving	
Bijlage 3: Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Veluwe	

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding van het onderzoek

Bouwbedrijf Paul Hardonk Bouw VOF is van plan om twee vrijstaande woningen te realiseren aan de Voorsterweg 81 te Brummen (gemeente Brummen). Het perceel is kadastraal bekend als gemeente Brummen, sectie E, nummer 3651. In het plangebied zijn mogelijk beschermde natuurwaarden aanwezig. In dit rapport wordt aangegeven of er zich in en rond het plangebied beschermde natuurwaarden bevinden. De natuurwaarde is ingeschat op basis van een verkennend onderzoek. Deze rapportage dient als onderzoek in het kader van natuurwetgeving en -beleid. De hoofdvraag in het rapport is of die wetgeving en het beleid consequenties hebben voor het realiseren van de twee vrijstaande woningen in het plangebied.

1.2 Opbouw van het rapport

Het rapport is als volgt opgebouwd. Om de leesbaarheid te bevorderen worden eerst de conclusies weergegeven. In het hoofdstuk Methode wordt de aanpak van het onderzoek toegelicht. Vervolgens worden in het hoofdstuk Resultaten de aanwezige natuurwaarden in beeld gebracht en of het plan negatieve effecten op deze waarden kan hebben. In de bijlage wordt de relevante natuurwetgeving toegelicht.

2. CONCLUSIE

Wetgeving en beleid op het gebied van natuur belemmeren de ontwikkeling van twee woningen in het plangebied niet. Wel gelden vanuit de Flora- en Faunawet de volgende voorwaarden bij de uitvoering van werkzaamheden:

- Er moet rekening gehouden worden met vleermuizen. Voordat de aanwezige schuur kan worden gesloopt moet nader worden onderzocht of er zich vleermuizen achter de daklijsten bevinden. Omdat de schuur niet geschikt is voor kolonies of winterverblijven van vleermuizen zal de aanwezigheid van enkele vleermuizen de uitvoering van het plan niet in de weg staan. Voorwaarde is dat de aanwezige vleermuizen niet worden verstoord of gedood. Als blijkt dat er daadwerkelijk vleermuizen aanwezig zijn, moet daarvoor een werkplan worden opgesteld onder begeleiding van een ecooloog.
- Werkzaamheden die broedende vogels kunnen verstoren, zoals kap-, sloop- en bouwwerkzaamheden, mogen alleen worden uitgevoerd, wanneer er geen vogels in de te kappen of te slopen objecten broeden. De kans op broedende vogels is het kleinst buiten de periode maart - augustus.
- Ten aanzien van aanwezige algemene grondgebonden zoogdieren moet de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en Faunawet) in acht worden genomen. De zorgplicht wordt in acht genomen als de aanwezige dieren de kans krijgen voor verstorende werkzaamheden, zoals bouwrijp maken, uit te vluchten. Dit kan bijvoorbeeld door het perceel eerst te maaien in de richting van aangrenzende groene gebieden (zoals de tuin aan de westkant en noordkant).

3. METHODE

In dit hoofdstuk wordt de methode van het veldwerk en het bronnenonderzoek uiteengezet. Ook worden het onderzoeksgebied en de verwachte effecten van de ontwikkeling van twee vrijstaande woningen beschreven.

3.1 Ecologische beschrijving van het plangebied

Het plangebied is gelegen binnen de bebouwde kom in het noordelijk deel van de kern Brummen aan de Voorsterweg 81. Het plangebied wordt omsloten door woonbebouwing aan de noordzijde, de Voorsterweg aan de oostzijde, een bedrijfslocatie aan de zuidzijde en een grote landschapstuin aan de westzijde.

Het plangebied bestaat uit een schuur, een gazon en enkele bosschages. De schuur heeft een houten daklijst, dakpannen en er zitten enkele gaten in de muur. De dakgoot is begroeid met onder andere paardenbloemen en tegen de achterkant groeien braamstruiken omhoog. Het gazon is licht verruigd en niet kort gemaaid, er groeit Hondsdraf en Heggenwikke tussen het hoge gras. Ook groeit er een enkele Brede wespenorchis. Langs de randen en aan de achterzijde van het perceel (westkant) is veel opslag van braam en brandnetel. Aan de zuidwestkant van het perceel staat een berkenbosje van ongeveer vijf tot tien jaar oud. De berken zijn dicht op elkaar geplant, waardoor ze relatief snel hoog zijn gegroeid en weinig zijtakken hebben. Tussen de berken staan enkele vlierstruiken en Brede stekelvarens. Aan de noordkant van het perceel staan zes grote populieren, langs de Voorsterweg staan vier vrij jonge beuken en een haagbeukenhaag en nabij het berkenbosje staat een relatief oude Paardenkastanje.

3.2 Methode veldonderzoek

Op vrijdag 13 november 2009 heeft een ecooloog van BRO het plangebied verkend. Het doel van dit verkennende terreinbezoek was een beeld te krijgen van de gebiedskenmerken zoals grondgebruik en ecotopen. Ook zijn mogelijke sporen van dieren, de aanwezige vegetatie en de ecologische samenhang met de omgeving onderzocht.

3.3 Methode bronnenonderzoek

Uit de informatie van het ministerie van LNV is afgeleid of het plangebied in de buurt van Natura 2000 gebieden en Nationale Landschappen ligt. In de provinciale uitwerking van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is bekeken of het plangebied binnen de EHS valt.

Natuurloket is geraadpleegd (www.natuurloket.nl). Natuurloket geeft per km² weer welke soortgroepen daar voorkomen en of daarbij wettelijk beschermde soorten en / of soorten van de Rode lijst voorkomen.

Uit de Bodemkaart van Nederland is informatie gewonnen over de bodemsamenstelling van het gebied. Op basis van die informatie is mede afgeleid voor welke beschermde plantensoorten het gebied geschikt is.

De Atlas van de Nederlandse zoogdieren is geraadpleegd voor informatie over de verspreiding van alle inheemse zoogdieren (Broekhuizen *et al.* 1992). Voor informatie over de verspreiding en leefmilieus van reptielen, amfibieën en vissen is de website van RAVON geraadpleegd. De websites van SOVON en de Vogelbescherming zijn geraadpleegd voor soortinformatie en verspreiding van vogels, evenals de Atlas van de Nederlandse Broedvogels van SOVON (2002).

4. RESULTATEN

Hierna volgen de resultaten van het bronnen- en veldonderzoek. Er is een inventarisatie gemaakt van de aanwezige beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied.

4.1 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is geregeld in verschillende wetten en in provinciaal beleid, te weten de Natuurbeschermingswet, de Boswet, de Ecologische Hoofdstructuur en de Nationale Landschappen.

4.1.1 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van de Natura 2000 gebieden en van de Staats- en Beschermde Natuurmonumenten. Het plangebied ligt niet in of direct naast gebieden die onder de Natuurbeschermingswet vallen. Vanwege de geringe omvang van de ingreep heeft het project ook geen negatieve invloed op beschermde gebieden in de omgeving.

4.1.2 Boswet

De Boswet is van toepassing op opgaande beplanting buiten de vastgestelde "bebouwde kom Boswet". Bij het kappen van bomen geldt onder bepaalde omstandigheden dat de kap moet worden gemeld bij het Ministerie van LNV en dat de gekapte bomen volgens provinciale regels moeten worden gecompenseerd. De Boswet is van toepassing op:

- wegbeplantingen en eenrijige beplantingen op of langs landbouwgronden, beide niet bestaand uit populieren of wilgen. Knotwilgen in rijen zijn wel beschermd;
- rij beplanting, gerekend over totaal aantal rijen, die meer dan 20 bomen omvatten;
- houtopstanden, welke een zelfstandige eenheid vormen met een oppervlakte van meer dan 10 are (= 1000 m²). Houtopstanden bestaande uit Italiaanse populier, Linde, Paardekastanje, Treurwilg, vruchtbomen of kerstsparren hoeven niet gecompenseerd te worden. Ook tuinen en erven vallen buiten de Boswet.

In het plangebied is opgaande beplanting aanwezig. De beplanting bestaat uit het berkenbosje, de rij populieren, vier beuken en een vrijstaande paardenkastanje. Het berkenbosje is kleiner dan 1000 m² en valt daardoor niet onder de bescherming van de Boswet. De overige bomen vallen ook niet onder een categorie die beschermd wordt onder de Boswet. Bovendien kan het perceel aangemerkt worden als een tuin, waardoor het als geheel niet onder de bescherming van de Boswet valt.

4.1.3 Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van aaneengesloten natuurgebieden, de bescherming en inrichting daarvan is per provincie in het beleid geregeld. Het plangebied ligt niet in of nabij gebieden die horen bij de EHS.

4.1.4 Nationale Landschappen

In Nederland zijn door het Ministerie van LNV twintig zogenaamde Nationale Landschappen aangewezen, waar in landschappelijk en cultuurhistorisch opzicht bijzondere waarden aanwezig zijn. Per provincie is voor de Nationale Landschappen beleid geformuleerd voor de instandhouding van deze waarden. In provincie Gelderland zijn zeven Nationale Landschappen aanwezig. De provincie Gelderland streeft naar instandhouding en versterking van de bijzondere kenmerken van het betreffende landschap en voor het (nog) beter toegankelijk maken van de Nationale Landschappen voor inwoners en bezoekers. Het geldend beleidskader is de provinciale Structuurvisie.

Het plangebied ligt in het Nationaal Landschap "Veluwe". Het ruimtelijk beleid voor dit Nationale Landschap is: behouden en versterken van de landschappelijke kernkwaliteiten. Voor waardevolle open gebieden geldt de grootschalige openheid als belangrijkste kernkwaliteit. Derhalve geldt dat ruimtelijke ingrepen die de openheid aantasten, zoals nieuwe bouwlocaties, niet zijn toegestaan. Voor overige ruimtelijke ingrepen in de waardevolle open gebieden geldt de nee-tenzij benadering. Dat wil zeggen dat de ruimtelijke ontwikkeling afhankelijk is van de bijdrage aan de landschapskwaliteit. Hierbij kan sprake zijn van compensatie op gebiedsniveau. Een beeldkwaliteitsplan is bij omvangrijke uitbreiding vereist. Voor waardevolle landschappen geldt, binnen de voorwaarde dat de kernkwaliteiten worden versterkt, een ja-mits benadering voor het toevoegen van nieuwe bouwlocaties en andere ruimtelijke ingrepen. (Bron: Provincie Gelderland, Integraal Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap Veluwe, vastgesteld door GS 3 juli 2007).

Het plangebied ligt niet in een waardevol open gebied. De kernkwaliteiten van het deelgebied van het Nationale Landschap waarbinnen het plangebied ligt zijn beschreven in Bijlage 3. De kernkwaliteit die op het plangebied van toepassing is, is de kleinschaligheid van de verkaveling en de ligging binnen een mozaïeklandschap door de diversiteit van het grondgebruik. Het plan ligt binnen de lintverkaveling van de Voorsterweg. Door de toevoeging van twee nieuwe kavels binnen een groter kavel bevordert het plan de kleinschaligheid en diversiteit van het lint. Het plan voldoet daarmee aan het beleid in het kader van het Nationaal Landschap Veluwe.

4.1.5 Conclusie

Wetgeving en beleid in het kader van gebiedsbescherming hebben geen consequenties voor het plan.

4.2 Beschermde soorten

In het onderstaande wordt per locatie een inschatting gemaakt van de aanwezige beschermde dier- en plantensoorten. Om deze inschatting te maken is gebruik gemaakt van de in hoofdstuk 3 genoemde bronnen.

4.2.1 Flora

Omdat het veldbezoek plaatsvond buiten het bloeiseizoen van de meeste plantensoorten is een inschatting gemaakt op basis van de aanwezige milieuomstandigheden, zoals bodemkwaliteit. In en rond het plangebied komt mogelijk een aantal algemeen beschermde plantensoorten voor. Gezien de aanwezige milieuomstandigheden zijn er de Brede wespenorchis en de Kleine maagdenpalm te verwachten. Tijdens het veldbezoek is de Brede wespenorchis ook waargenomen. Bij ruimtelijke plannen hoeft met deze zogenaamde tabel 1-soorten geen rekening gehouden te worden. Strenger beschermde plantensoorten komen met name in bijzondere natuurgebieden voor. De omstandigheden waaronder deze strenger beschermde planten groeien zijn niet aanwezig in het plangebied.

Conclusie: In het plangebied komen geen beschermde planten voor, waarmee bij de uitvoering van het plan rekening gehouden hoeft te worden.

4.2.2 Zoogdieren

De groep beschermde zoogdieren wordt onderverdeeld in algemene grondgebonden zoogdieren, streng beschermde grondgebonden zoogdieren en vleermuizen. Zie tabel 1 voor een overzicht van beschermde zoogdieren in het plangebied.

Algemene grondgebonden zoogdieren

Op basis van de verspreidingsgegevens van zoogdieren (Broekhuizen et al., 1992) is afgeleid dat er in en rond het plangebied naar alle waarschijnlijkheid een aantal algemeen beschermde zoogdieren leeft. De volgende soorten leven mogelijk in het plangebied: bosmuis, bruine rat, huisspitsmuis en veldmuis. Verder kunnen soorten als bunzing, egel, hermelijn, konijn, vos en wezel het plangebied gebruiken om hun voedsel te zoeken. Door het geringe oppervlak van het plangebied is het nut als foerageergebied voor deze soorten zeer gering. Voor alle algemeen beschermde soorten is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing nodig ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Wel geldt voor deze soorten de Zorgplicht (voor uitleg, zie bijlage 2). De zorgplicht wordt in acht genomen als de aanwezige dieren de kans krijgen voor versturende werkzaamheden, zoals bouwrijp maken, uit te vluchten. Dit kan bijvoorbeeld door het perceel eerst te maaien in de richting van aangrenzende groene gebieden (zoals de tuin aan de westkant en noordkant).

Streng beschermde grondgebonden zoogdieren

In de omgeving van het plangebied komt de streng beschermde Das voor. In de landgoederenzone tussen Brummen en de Hoge Veluwe zijn dassenburchten aanwezig. Dassen leggen 's nachts vaak vele kilometers af in hun zoektocht naar voedsel. Ze hebben dan ook een zeer groot foerageergebied. Tijdens het veldbezoek is een wissel van mogelijk een das aangetroffen tussen de braamstruiken aan de westzijde. Het is daarom mogelijk dat er af en toe een das via het plangebied naar andere gebieden trekt. In de omgeving van het plangebied zijn voor de Das voldoende alternatieve routes voorhanden, het plan heeft door zijn geringe omvang geen effect op de Das.

Verder zijn er in het plangebied geen beschermde grondgebonden zoogdieren te verwachten.

Vleermuizen

In landelijke gebieden, zoals het plangebied, komen vleermuissoorten voor als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Vleermuizen gebruiken gebouwen en bomen voor hun verblijfplaatsen en kolonies. Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten vallen onder de Habitatrichtlijn en zijn als zodanig wettelijk beschermd volgens het strengste beschermingsniveau. De te slopen schuur in het plangebied is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. In of achter de daklijsten kunnen individuele vleermuizen een rustplaats hebben. De schuur is niet geschikt als kraamkolonie of winterverblijf, vanwege het ontbreken van spouwmuuren en omdat de daklijsten onvoldoende ruimte bieden en niet geïsoleerd zijn. Voordat de schuur kan worden gesloopt is nader onderzoek nodig naar vleermuizen. Een ontheffing voor het verstoren of schaden van vleermuizen is voor dit plan niet mogelijk, omdat er geen zwaarwegend belang kan worden aangedragen. Wanneer daarom uit het onderzoek blijkt dat er inderdaad enkele vleermuizen in de schuur verblijven, dan moet gewacht worden met slopen tot er geen vleermuizen aanwezig kunnen zijn (dit is afhankelijk van het seizoen). In de directe omgeving van het plangebied zijn ruim voldoende alternatieve rustplaatsen voor individuele vleermuizen voorhanden, compenserende maatregelen zijn daarom niet nodig. De aanwezige bomen hebben geen holtes of spleten die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

Conclusie: Bij de sloop van de aanwezige schuur moet rekening gehouden worden met vleermuizen. Dit staat de ontwikkeling van het plan niet in de weg.

Tabel 1: Overzicht van wettelijk beschermde zoogdiersoorten die te verwachten zijn in het plangebied. Voor uitleg beschermingsniveaus: zie de bijlage.

Soortnaam	Verblijfplaatsen en leefgebied	Beschermingsniveau		
		1	2	3
Bosmuis	Bos, park, tuin, ruige vegetatie	x		
Bruine rat	Cosmopoliet	x		
Bunzing	Bos, park, tuin, ruige vegetatie, grasland	x		
Egel	Bos, park, tuin	x		
Gewone dwergvleermuis	Foerageergebied: bos, park, tuin Verblijfplaatsen: gebouwen, bomen			x
Hermelijn	Bos, park, tuin, ruige vegetatie, grasland	x		
Huisspitsmuis	Bos, park, tuin	x		
Konijn	Grasland	x		
Laatvlieger	Foerageergebied: bos, park, tuin Verblijfplaatsen: gebouwen, bomen			x
Rosse woelmuis	Ruige vegetatie, grasland	x		
Veldmuis	Bos, park, tuin, ruige vegetatie, grasland	x		
Vos	Bos, park, tuin, ruige vegetatie, grasland	x		
Wezel	Bos, park, tuin, ruige vegetatie, grasland	x		

4.2.3 Vogels

Het plangebied is geschikt voor diverse soorten vogels. Tijdens het veldbezoek zijn soorten gezien als Houtduif, Vink, Winterkoning en Koolmees. In een van de jonge berken is een oud nest van houtduiven aanwezig. Verder zijn er geen oude nesten aangetroffen.

De meest kwetsbare en daarom strengst beschermde vogels zijn soorten die een zogenaamde vaste nest- of rustplaats hebben of die elk jaar naar dezelfde nestplaats terugkeren. Het gaat daarbij om de meeste soorten roofvogels, uilen, spechten en vogels met verblijfplaatsen in gebouwen, zoals huismus, gierzwaluw en huiszwaluw.

In het plangebied zijn geen bomen aanwezig met potentiële vaste verblijfplaatsen van vogels. De bestaande woning en de omringende struiken aan de Voorsterweg 81 is potentieel geschikt voor de Huismus. De Huismus is een honkvaste soort. De woning en struiken blijven gehandhaafd, zodat er geen negatieve effecten op de Huismus te verwachten zijn.

In het algemeen geldt dat, vanwege de strenge bescherming van alle soorten vogels, broedende vogels niet verstoord mogen worden. Werkzaamheden voor de bouw

van de twee woningen mogen daarom alleen worden uitgevoerd worden wanneer er geen broedende vogels in de omgeving aanwezig zijn.

Conclusie: Alle soorten vogels mogen tijdens het broeden niet worden verstoord door werkzaamheden.

4.2.4 Amfibieën en vissen

Vanwege het ontbreken van geschikt oppervlaktewater in en in de directe omgeving van het plangebied, kan de aanwezigheid van beschermde amfibieën en vissen worden uitgesloten.

Conclusie: Er hoeft geen rekening gehouden te worden met beschermde amfibieën en vissen.

4.2.5 Reptielen

In Nederland komen zes soorten reptielen voor: de levendbarende hagedis, de zandhagedis, de hazelworm, de gladde slang, de adder en de ringslang. Alle genoemde soorten komen alleen voor op zandgrond, in hoogveengebieden en in het plassengebied van Holland, Utrecht en Friesland.

De landgoederenzone ten oosten van Brummen, circa 1,5 kilometer ten oosten van het plangebied, biedt een geschikte leefomgeving voor levendbarende hagedis en hazelworm. In de omgeving zijn verder geen natuurgebieden aanwezig waar (andere soorten) beschermde reptielen te verwachten zijn. Vanwege het ontbreken van dicht struweel in en in de directe omgeving van het plangebied kan de aanwezigheid van de levendbarende hagedis worden uitgesloten. Voor hazelworm is het plangebied in het geheel niet geschikt. Ook de ringslang wordt niet in het plangebied of omgeving verwacht, vanwege het ontbreken van geschikt habitat.

Conclusie: Er hoeft geen rekening gehouden te worden met beschermde reptielen.

4.2.6 Ongewervelde diersoorten

Beschermde ongewervelde diersoorten, zoals zeldzame dagvlinders en libellen, stellen hoge eisen aan hun leefomgeving. De meeste van deze soorten komen in natuurgebieden voor. In het plangebied is geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde ongewervelde soorten. De kans dat er beschermde ongewervelde diersoorten in het plangebied voorkomen is daardoor verwaarloosbaar klein.

Conclusie: Er hoeft geen rekening gehouden te worden met beschermde ongewervelde diersoorten.

BIJLAGEN

**Bijlage 1:
Literatuur**

Literatuur

Boeken en rapportages:

Broekhuizen, S. Hoekstra, B., Van Laar, V. en Smeenk, C. (1992); Atlas van de Nederlandse zoogdieren

Meijden, R. van der (2005); Heukels' Flora van Nederland; Wolters-Noordhof

Provincie Gelderland (2007); Integraal Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap Veluwe, vastgesteld door GS 3 juli 2007

SOVON (2002); Atlas van de Nederlandse Broedvogels

Websites:

www.gelderland.nl

www.minlnv.nl

www.natuurloket.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.vogelbescherming.nl

www.wetten.overheid.nl

Bijlage 2:
Ruimtelijke plannen en natuurwetgeving

Ruimtelijke plannen en natuurwetgeving

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet van 1998 en 2005 en de Flora- en faunawet. Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt aanvullend gebiedsbescherming plaats door middel van de ecologische hoofdstructuur (EHS), die is geïntroduceerd in het 'Natuurbeleidsplan' (1990) van het Rijk.

Gebiedsbescherming

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de gebiedsbescherming van de Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden) en de beschermde natuurmonumenten. Ruimtelijke ingrepen die in deze gebieden plaatsvinden dan wel in de nabijheid van beschermde natuurgebieden, moeten worden getoetst op hun effecten op deze gebieden.

De Ecologische Hoofdstructuur voorziet in het behoud, het herstel en de ontwikkeling van nationaal en internationaal belangrijke ecosystemen. De EHS bevat alle gebieden waarop de inspanningen van het Rijk worden gericht om deze opgave te verwezenlijken. Dit gebeurt door ruimtelijke veiligstelling en door inzet van subsidieregelingen. Het EHS-beleid wordt op provinciaal niveau verder uitgewerkt. In de EHS wordt bij ruimtelijke ontwikkelingen het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Ruimtelijke ontwikkelingen dienen getoetst te worden op effecten op de natuurwaarden. Schadelijke effecten zijn alleen toegestaan indien er zwaarwegende maatschappelijke belangen zijn en als alternatieven ontbreken.

Soortbescherming

De soortenbescherming heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek) vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Welke soorten planten en dieren wettelijke bescherming genieten, is vastgelegd in een aantal bij de Flora- en faunawet behorende besluiten en regelingen.

Sinds 22 februari 2005 is een nieuwe AMvB in werking getreden die voorziet in een wijziging van het 'Besluit beschermde diersoorten'. Door deze AMvB is sprake van vier categorieën beschermingsniveaus:

- **niveau 1:** een algemene vrijstelling van in Nederland algemeen voorkomende soorten. Voor deze soorten is geen ontheffing van de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet meer nodig;
- **niveau 2:** een algemene vrijstelling met gedragscode voor een aantal beschermde soorten genoemd in tabel 2 van het Besluit vrijstelling beschermde

dier- en plantensoorten, zoals b.v. Eekhoorn en Steenmarter. In een op te stellen gedragscode¹ moet worden aangegeven hoe bij nieuwe plannen en projecten omgegaan dient te worden met beschermde soorten. Onder deze voorwaarden, vooraf goedgekeurd door de minister van LNV, kan gebruik worden gemaakt van deze vrijstelling.

In april 2009 is de Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector goedgekeurd. Deze gedragscode voorziet in maatregelen voor ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Deze zullen voor ieder project specifiek moeten worden uitgewerkt. Wanneer niet voldaan wordt aan de bepalingen uit de gedragscode zal voor soorten van beschermingsniveau nog altijd ontheffing worden aangevraagd, waarbij de zogenaamde 'lichte toets' wordt gehanteerd. Dit houdt in dat de ruimtelijke ingreep geen afbreuk mag doen aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

- **niveau 3:** streng beschermde soorten. Dit zijn de soorten genoemd in bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en alle soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Voor deze soorten kan geen algemene vrijstelling worden gegeven en is bij verstoring door ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan de volgende vragen:
 - 1) in welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
 - 2) Is er sprake van een wettelijk belang?
 - 3) Zijn er geen bevredigende alternatieven voorhanden?
 - 4) Wordt er geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort?

Voor een ontheffingsaanvraag beoordeelt Dienst Regelingen of het wettelijke belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepalingen.

Bij het wettelijke belang geldt het volgende: voor soorten genoemd in bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten gelden werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling als wettelijk belang. Voor soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dit niet. Wettelijke belangen uit de Habitatrichtlijn zijn: bescherming van flora en fauna, volksgezondheid of openbare veiligheid en dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

- **vogels:** alle inheemse vogelsoorten zijn vermeld in tabel 2 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. Voor deze soorten kan volgens de aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen van augustus 2009 geen algemene vrijstelling meer worden gegeven (ook niet met een gedragscode) en is voor ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Een ontheffing wordt getoetst aan dezelfde vragen als genoemd onder niveau 3. Echter, als wettelijk belang uit de

¹ De gedragscode moet door de sector of ondernemer zelf opgesteld worden.

Vogelrichtlijn gelden uitsluitend: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer en volksgezondheid of openbare veiligheid.

Voor de meeste vogelsoorten wordt door Dienst Regelingen geoordeeld dat er geen negatieve effecten optreden wanneer maatregelen uitgevoerd worden buiten de broedperiode. Een aantal vogelsoorten (voornamelijk uilen en roofvogels maar ook enkele zeer algemene soorten zoals Huismus en Gierzwaluw) wordt echter als jaarrond beschermd beschouwd.

Zorgplicht

Artikel 2 van de Flora- en faunawet schrijft voor dat iedereen de algemene zorgplicht voor de in wild levende planten en dieren in acht moet nemen. Dit houdt in dat handelingen die niet noodzakelijk verband houden met het beoogde doel, maar nadelig zijn voor de flora en fauna achterwege moeten blijven.

Bijlage 3:
Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Veluwe

Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Veluwe

Het plangebied ligt binnen het deelgebied Zuidelijke IJsselvallei. Volgens het Integraal Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap Veluwe van Provincie Gelderland zijn de Kernkwaliteiten van dit gebied als volgt:

- Overgang van stuwwal met besloten boslandschap via halfopen dekzandlandschap naar open rivierenlandschap IJssel.
- Onder aan de hellingen van de stuwwal komt in het dekzandlandschap een brede zone met veel kwel voor, daarna volgt een gordel van hogere en minder natte oeverwallen tot aan de IJsseldijk.
- Kleinschalig mozaïeklandschap met grote afwisseling van relatief open tot besloten landschap en hiermee samenhangend een grote afwisseling van talrijke landgoederen, grondgebonden landbouw (met name weidebouw), bos, en beken die van de flank afstromen.
- De kleinschaligheid hangt samen met het patroon van vele kleinere beken die op relatief geringe afstand van elkaar van het Veluwemassief richting IJssel stromen. De schaal wordt tevens bepaald door bossen die verspreid in het dekzandlandschap voorkomen, op de landgoederen het grootste maar ook daar doorschoten met landbouwgrond, vooral grasland.
- Beken zijn in veel gevallen lang geleden al vergraven voor waterkracht (molens), afwatering en landgoeddoeleinden (grachten, vijvers). Vergraven zowel wat betreft de richting als de hoogte (opgeleide beken met kaden). Behalve de hoeveelheid van het water, was en is ook de goede kwaliteit een belangrijke karakteristiek, die ten grondslag lag aan papierindustrie en wasserijen. Al met al bezitten de beken een rijke cultuurgeschiedenis.
- Alle landgoederen liggen aan de beken; aan de landgoederen eigen is de karakteristieke verweving van natuur en cultuur: monumentale gebouwen, water, agrarisch grondgebruik, bos, lanen e.d. Blokverkaveling maar ook grote afwisseling in perceelsvormen
- Op de oeverwal niet ver van de IJssel komen veel onregelmatig gevormde percelen voor.
- Langs de beken en andere watergangen in de kwelgebieden is de percelering kleinschalig en op veel plaatsen nog strookvormig.
- Bebouwingspatroon in de vorm van dorpen langs de rand van het Veluwemassief en op de oeverwal; verspreid vele buurtschappen.
- Dorpen en gehuchten liggen van oudsher op de hogere plaatsen aan de beken. Nijverheid en industrie op basis van waterkracht, met name papierindustrie, bevorderden de groei.
- Gehuchten op de oeverwal zijn over het algemeen klein gebleven en visueel sterk verweven met het omringende landschap.

- Vrij uitzicht vanaf de dijk over het binnendijkse landschap en rivier met uiterwaarden. Het Apeldoorns kanaal vormt een markant en cultuurhistorisch element in het landschap
- Het Apeldoorns kanaal is een ensemble bestaande uit het water, de sluizen en bruggen, bijbehorende woningen en de weg, veelal als laan. Ook beken en sprengbeken die uitmonden in het kanaal of er onderdoor lopen, kunnen tot dit ensemble worden gerekend; het kanaal wordt gevoed met water uit sprengen (buiten dit Waardevol landschap).

